

ZE SOCIALISTICKÝCH ARMÁD

Rozvoj výsadkových a vznik aeromobilních svazků

Historické zkušenosti ukazují, že důležitou podmínkou dosažení vítězství v operaci a boji je harmonické sladení možností hlavních druhů zbraní a mobilnosti vojsk v souladu s jejich organizačními formami a způsoby činnosti technických prostředků boje. Čím více roste ničivá síla a dosah hlavních druhů zbraní, tím vyšší mobilnost vyžadujeme od vojsk, aby včas mohla využít výsledků jejich činnosti. Přitom je důležité aby vybavení, organizace a způsoby činnosti vševojskových svazků a útvarů umožnily předejít protivníka v manévru a zničit jeho vojska dokud neobnoví jejich bojeschopnosti, nebo zabránit zasažení čerstvých sil.

V posledních letech hlavní mocnosti věnují zvýšenou pozornost rozvoji rozhodujícího prostředku boje — raketovým jaderným zbraním. Zvýšila se mobilnost vojsk, většinou s využitím existujících prostředků dopravy a vedení boje, dále ukončením motomechanizace s hlavním důrazem na masové využití kolových a pásových vozidel. Na základě toho se zvýšila pohyblivost a manévrovost svazů a svazků, která však ještě neodpovídá požadavkům na využití výsledků jaderných úderů a vedení frontových a armádních útočných operací v podmínkách hromadného použití jaderných zbraní.

Ve vojenské teorii a praxi budeme řešit neodkladný úkol — určit efektivní cestu k zásadnímu zvýšení mobilnosti pozemních vojsk, najít k tomu účelu nové prostředky, organizační struktury a způsoby činnosti. Vojska musí mít dostatek sil a přitom mobilnost, která bude nezávislá na podmínkách terénu. Tuto možnost zabezpečuje letectvo.

Letouny mají velkou rychlost. Vojska, která je používají, dosahují velké rychlosti a manévrovosti. Mohou překonávat velké vzdálenosti, rychle se pohybovat ve zničených prostorech, závalech, požárech, zatopených prostorech a pásmech radioaktivního zamoření a provádět překvapivé údery. Vzdušná mobilita, jinak zvaná aeromobilita — je důležitým prostředkem dopravy pozemních vojsk, bojového a materiálního zabezpečení, efektivního řešení otázek velení a spojení.

Upraveno ze sovětského tisku

Zvýšila se také úderná a palebná síla vojsk,

Praxe dokazuje, že vrtulníky vyzbrojené různými zbraněmi stávají se u pozemních vojsk nepostradatelným prostředkem k řešení palebných úkolů. Ve složité pozemní situaci, při rychlém spádu bojové činnosti jsou schopny přemísťovat se spolu s vojsky a plnit údery podle požadavků vševojskového velitele. Údery mohou plnit i v přímé blízkosti vlastních vojsk. S využitím lehkých vrtulníků můžeme vytvořit nový pohyblivý prostředek vedení boje, který má značné výhody oproti pozemním vozidlům při zabezpečování úderných možností vševojskových svazků v podmínkách jaderné války.

Sovětská armáda udělala v oblasti aerizace již mnoho, zvláště za poslední 2 až 3 roky. Rozšířila materiální bázi jak ve výrobě letounů, tak ve vývoji nových typů, potřebných v budoucí válce. Položila základ pro širokou organizační strukturu aeromobilních vojsk. Řeší experimenty nových organizačních forem vojsk, způsobů bojové činnosti s hromadným použitím letounů k řešení různých úkolů v operaci a vševojskovém boji. Dosud však nevyřešila všechny problémy v těchto otázkách. Především v teoretickém plánu bude nutné objasnit všechny cílevědomé cesty aerizace a sladit tento proces vzhledem k potřebám pozemních vojsk a možnostem perspektivního rozvoje letounů. K řešení tohoto vědeckotechnického problému dává praxe dostatek podkladových materiálů.

Sovětský průmysl je schopen vyrábět letouny různého určení o nosnosti několika desítek kilogramů do 50–80 tun i více. V souladu s potřebami vojsk část letounů se využívá jako dopravní a pomocné prostředky a druhá část jako pohyblivé vojskové prostředky vedení boje. Toto použití letounů je běžné na vojenských cvičeních a manévrech a také v bojové praxi některých armád.

Efektivnost využití letounů závisí nejen na jejich nosnosti a přizpůsobení pro různé účely. Je důležité, aby organizační formy odpovídaly konkrétním podmínkám jejich použití. Zkušenosti dnešní doby a výsledky teoretických bádání dávají předpoklad, že k uskutečnění aerizace jsou dvě hlavní cesty.

První je charakteristická zvýšením letecké dopravní kapacity pozemních, tj. mostotřeleckých a tankových svazků, útvarů a jednotek, s cílem přizpůsobit je k přepravě vzduchem. Tato cesta předvídá také částečné využití těchto letounů v pozemním boji k řešení palebných a pomocných úkolů. Zvýšení přepravní kapacity vojsk je možné docílit přizpůsobením techniky

i výzbroje pro přepravu v letounech a vyvinutím nových typů letounů k zabezpečení přepravy těžké techniky a výzbroje. Zde se setkáváme s těžkostmi, podmíněnými zvláštnostmi určení a vybavení pozemních svazků. Protože jejich hlavní určení je uskutečňovat silné údery na zemi, v jejich výzbroji je velký počet těžké techniky, který vyžaduje k přepravě velký počet letounů o velké nosnosti. Např. mostotřelecká divize dnešní organizace bude potřebovat na přepravu 260 těžkých a 860 středních letounů nebo vrtulníků. Na otázku, zda je to možné uskutečnit, odpovídají zahraniční zkušenosti. Těmito otázkám věnují v zahraničí zvýšenou pozornost a není to náhodou. Přepravy v operaci „BIG LIFT“ a také speciální mobilní síly NATO v praxi prokázaly jasně svoji efektivnost. V současné době, kdy se projevují tendence postupného vyvážení pozemních vojsk USA z Evropy, připisují Američané tomuto způsobu přeprav velký význam.

Druhá cesta aerizace je charakteristická rozvojem aerizovaných, tj. speciálně přizpůsobených výsadkových a aeromobilních svazků k přepravě vzduchem. Jsou vyzbrojované a organizované tak, aby se mohly co nejrychleji přepravovat v letounech a uskutečňovat bleskové útoky ze vzduchu. S použitím poměrně malého počtu letounů mohou být rychleji než vševojskové svazky zasazeny do sražení ze vzdálených prostorů a potom pronikat do velké hloubky sestavy protivníka bez ohledu na schůdnost terénu.

V souvislosti s požadavky, které vyplývají z charakteru a podmínek vedení budoucích operací, výsadkové svazky se rozvíjejí jako strategické a aeromobilní svazky jako prostředek operačního vedení.

Výsadkové svazky jsou určeny k vedení bojové činnosti v hloubce týlu protivníka, přepravují se vzduchem v organizačně přizpůsobených letounech — v letounech VDL typu An-12. Zvláště tyto letouny jsou základem našich názorů na použití výsadkových divízií a jsou rovněž technickým prostředkem k jejich vysazení, jejich výzbroje a organizace.

V nejbližších letech bude VDL pozůstat převážně ze středních letounů, zabezpečujících vysazování výsadků do hloubky 800 — 1000 km a více. Je důležité, aby v těchto letounech bylo možné přepravovat i nové druhy jaderné výzbroje, PL výzbroje a bojová vozidla.

Možnosti výsadkových svazků ještě více vzrostou konstrukcí letounu An-22. V těchto letounech se mohou přepravit do určených prostorů na kterémkoli kontinentě, a s využitím úderů strategických

prostředků dokončit zničení nepřítele, nebo nedopustit obnovení jeho vojenského potenciálu.

Aeromobilní svazky jsou principiálně novým prostředkem k plnění úkolů ve frontových a armádních operacích. Jejich vzorem byla zkušební vrtulníková brigáda, použitá na cvičení „DNĚPR“. Termín „aeromobilní“ nejlépe odpovídá těmto svazkům a útvarům — jejich schopnosti organickými prostředky plnit bojové úkoly ze vzduchu v průběhu plnění úkolů. Název „vrtulníkové“, který charakterizuje nové svazky z hlediska prostředků jejich přepravy, je méně výstižný. Proč? Za prvé nové svazky se vši pravděpodobností budou zabezpečovány i jinými letouny. Za druhé tohoto termínu už používáme při přepravách útvarů a zbraní vrtulníky.

Velkou chybou by bylo pokládat nové svazky za druh výsadkových uskupení, tj, přiklonit se ke starému způsobu použití — výsadek se vysadí a vede boj a letouny se co možná nejrychleji vracejí za čáru dotyku. Důležitým rozdílným rysem je právě organická příslušnost letounů k výsadek, které kromě přepravy mohou být použity k plnění vševojskových úkolů ve všech obdobích bojové činnosti, v tom i k činnosti na bojišti.

Aeromobilní svazky budou mít řadu zvláštností, které umožňují použít úplně nových způsobů bojové činnosti. Nejdůležitějšími mohou být

- vysoká mobilita a nezávislost na podmínkách terénu,

- schopnost střídát rychlý pohyb vzduchem s činností na zemi,

- schopnost organickými prostředky provádět zteče ze vzduchu,

- během celé své činnosti rychle se rozptylovat s cílem snížit ztráty a rychle soustředit síly k vytvoření potřebné převahy.

V čem je podstata kvality těchto nových svazků a útvarů?

Především díky vysokému stupni mobility a nezávislosti na terénu aeromobilní svazky a útvary mohou být zasazeny do sražení podle vývoje situace. Jsou nejlépe schopny zabezpečit rozvinutí rychlého útoku ve frontových armádních operacích v podmínkách velkého zničení, požárů, závalů, potop a prostorů radioaktivního zamoření. Tyto svazky mají zvláštní schopnost překonávat vodní překážky a jiné přírodní překážky operačního významu a vést bojovou činnost v těžce dostupném terénu.

Zvláštní význam má schopnost vojsk střídát rychlý pohyb ve vzduchu s činností

na zemi a organickými prostředky útočit ze vzduchu během celého trvání plnění bojových úkolů. Je to úplně nový jev v oblasti operačního umění a taktiky. Vzniká jako odvetná reakce na rozvoj jaderných zbraní, ovšem v závislosti na možnostech existujících letounů. Je předchůdcem nových způsobů bojové činnosti, které je uvedou do souladu s novými prostředky boje.

Organické letouny se silnými komplexy různé palubní výzbroje umožňují vytvářet hromadné palby v krátké době, plnit celou řadu palebných úderů ze vzduchu na různé cíle, udržovat značné vzdálenosti od sebe a stálý palebný doprovod vojsk nezávisle na podmínkách terénu a na změnách situace.

Schopnost vojsk k rychlému rozptýlení a soustředění, odpovídající podmínkám jaderné války, je velmi hodnotná. S takovýmí vlastnostmi aeromobilní svazky a jejich útvary mohou efektivně působit na širokém úseku a rychle vytvářet převahu na potřebných místech.

Z toho vyplývá, že organizace aeromobilních svazků je nejdůležitějším výsledkem aerizace, která nejen podstatně zvýšila mobilitu pozemních vojsk v podmínkách budoucí války, ale i značně zvýšila jejich palebnou a údernou sílu. Na stupni front a armáda vznikl prostředek umožňující ve složité pozemní situaci včas využívat výsledků jaderných úderů, docílit vysoké tempo útoku, rychle překonávat obranu nepřítele včetně jaderných zátarasů a úspěšně vést bojovou činnost v těžko dostupných prostorech.

Netvrdíme, že s použitím těchto svazků nenastanou složité problémy. Bude jich mnoho, např. překonávání PL paleb a zabezpečení všech druhů. Celou řadu úkolů bude třeba řešit jinak, než u jiných vševojskových svazků. Také místo nových svazků u pozemních vojsk může mít několik zvláštností.

První výsledky teoretického výzkumu a zkušenosti z manévru „DNĚPR“ potvrdily, že aeromobilní svazky se značně liší od všech vševojskových uskupení, zejména pokud jde o zásobování, organizaci a taktiku činnosti. To znamená, že vznikl nový druh vojska se specifickými operačně taktickými vlastnostmi a možnostmi. Je schopen plnit řadu úkolů, které jsou vlastní jen pro tato uskupení a vedle jejich plnění může být použit i k plnění tradičních úkolů v různých druzích bojové činnosti.

Vzhledem k ekonomickým a bojovým faktorům je účelné mít aeromobilní svazky v podřízenosti frontu. Podle stupně rozvoje a vytvoření materiálně technické

základny jejich důležitost a místo v sestavě pozemních vojsk bude vzrůstat. Vznikne možnost organizovat tyto svazky v armádách. Není ani vyloučeno, že aeromobilní jednotky budou začleněny do organizační struktury vševojskových svazků.

V současné době, kdy většina letounů je v podřízenosti letectva, je řešení této otázky ztíženo. Vyžaduje to organizační změny, vzhledem ke zvláštnosti aerizace a také další perspektivě rozvoje letounů podle konkrétních podmínek jejich použití. To je jeden z neaktuálnějších takticko-technických problémů. V současné době je zdánlivě velmi složitý a jsou na něm zainteresované všechny druhy ozbrojených sil, zejména pozemní vojsko a letectvo.

Tento problém musíme řešit cílevědomě a vzhledem k zájmům především těchto druhů vojsk.

Těžké a střední letouny je třeba mít především ve stavu VDL jako prostředek hlavního velitelství. Je možné je používat ve prospěch všech druhů vojsk k řešení nejrušnějších dopravních úkolů podle jejich důležitosti.

Vrtulníky a lehké letouny je účelné již dnes přeradit ke všem druhům ozbrojených sil. Velký počet těchto letounů by měly mít pozemní vojska. Organizačně by mohly být rozděleny na dvě skupiny.

První skupina — letadla jako pomocný prostředek k zabezpečení mobility vojsk, ke zvýšení palebné síly vševojskových svazků a svazů a také jako prostředek k zabezpečení bojové činnosti.

Letouny tohoto druhu je účelné mít na stupni od okruhů (frontů) do vševojskových svazků. U frontových svazků je třeba mít hlavní síly těžkých a středních vrtulníků. To umožňuje jejich hromadné použití a také manévry na nejdůležitějším směru. Část těžkých a středních vrtulníků je třeba mít ve stavu letectva a využívat je jako zálohu HV a pro potřebu letectva. Ve vševojskových (tankových) armádách je třeba mít vrtulníky jen v omezeném počtu hlavně k zabezpečení bojové činnosti a k plnění jiných pomocných úkolů. Těžké a střední vrtulníky si mohou armády vyžádat od frontu. Do vševojskových svazků (sborů a divizí) je účelné začlenit jednotypové součásti, vybavené lehkými a malými vojskovými letouny, především bojovými vrtulníky.

Druhá skupina letounů pozemních vojsk podle svého určení je hlavním prostředkem zabezpečení mobility, plnění palebných a jiných úkolů v sestavě vševojskových aeromobilních svazků, schopných přepravovat se vzduchem.

Zásobování aeromobilních svazků, kromě dopravních a pomocných letounů, vyža-

duje bojové vrtulníky dvou typů. Především je potřebný bojový vrtulník charakteru vojskového bitevního letounu nebo vzdušného bojového letounu pěchoty. Vojskový bojový letoun je předurčen k využití v součástech jako pohyblivý prostředek vedení boje, obdobně jako bojový transportér nebo bojové vozidlo pěchoty v pozemních jednotkách.

K vytvoření vzdušného palebného systému jsou třeba speciální bojové vrtulníky, nebo jak se v zahraničí nazývají vrtulníky palebné podpory. Musí to být letouny nové, ne kopie bojových letounů protivníka, ale účelné a perspektivní.

Velký význam má vytvoření „vojskového letounu“, který by byl schopen přepravovat vojska, měl účinnou obranu a silné palubní zbraně. Nutnost takového letounu vyvolávají tendence rozvoje a použití mechanických prostředků dopravy a vedení boje.

Vojsková uskupení a způsoby bojové činnosti odpovídající možnostmi novým druhům zbraní, mohou se vytvářet jen tehdy, když mechanické prostředky zabezpečí dopravu vojsk nejen do prostorů bojové činnosti, ale i bezprostředně na bojiště tj. stanou se bojovým prostředkem vojskového určení.

Vojskové bojové letouny, schopné zabezpečit součásti na bojišti s možností střídat rychlé přesuny vzduchem s činností na zemi, zatím nemají v zahraničí. V USA zřízené aeromobilní svazky ještě nemají tyto prostředky, které jsou nepostradatelné pro efektivní činnost v jaderné válce. Domníváme se, že na Západě se snaží vyvinout vojskové bojové letadlo. Tak v jedné stati „WEHRKUNDE“ (NSR) se mluví o tom, že pozemní bojové vozidlo nemůže urychlit přepravu vojsk na bojišti; to může zabezpečit jen dopravní prostředek letící ve vzduchu.

Sovětský průmysl je schopen už v nejbližší době vyrábět vzdušné vojskové bojové prostředky. Pro první typy těchto bojových prostředků je účelné využít lehce obrněné vrtulníky vybavené silnými komplexy palubních zbraní. Bojová činnost těchto vrtulníků bude probíhat podle podmínek vševojskového boje.

Vojskové vzdušné palebné systémy slouží k podpoře aeromobilních jednotek a k řešení samostatných palebných úkolů. Veškerá jejich nosnost musí být využita k vybavení silnou výzbrojí, radiotechnickými přístroji a také ke zvýšení doletu a částečného pancéřování. Podotýkáme, že VPS jsou zapotřebí nejen pro aeromobilní svazky. Jsou stále více potřebné pro pozemní svazky jako prostředek palebné-

ho zabezpečení taktických přeprav vzduchem a jako prostředek plnění samostatných palebných úkolů. Bojový vrtulník jako prostředek VPS ve srovnání s pozemními systémy je pohyblivější, není závislý na terénu, je schopen provést překvapivý palebný úder a rychle se přemístit na nový směr (do nového prostoru). V důsledku těchto možností je VPS nejpohyblivějším palebným prostředkem, který umožňuje vytvářet vysokou hustotu palby u všech vševojskových svazků.

Z pozemních typů zbraní u aeromobilních svazků mohou být využity palebné prostředky výsadkových vojsk. Je možné úspěšně je přepravovat středními a také lehkými vrtulníky, bez těžkosti je nakládat a rychle zaujmát bojovou pohotovost.

Důležitost pro zvýšení efektivity organizace aeromobilních svazků má vysoká mobilnost na všech stupních, pružnost vedení na základě jednotného chápání úkolu a odpovědnost při jejich plnění. K tomu bude třeba vzdušné bojové prostředky včlenit do nižšího organizačního stupně tj. využívat jako organické prostředky aeromobilního oddělení, které může mít střeleckou skupinu a osádky letounů.

Konečné závěry pro vybavení a organizaci struktury aeromobilních svazků jsou zatím předčasné. Jde o důležité novinky ve vojenství, které objektivně ovlivní mnohé části vojenského umění, budování ozbrojených sil a ekonomiky státu. Proto je třeba řešit úkol promyšleně, bez spěchu, v souladu s teoretickým výzkumem a zkušebními cvičeními. Ministr obrany SSSR maršál A. A. GREČKO správně říká, že přechod na novou organizaci musí

být uskutečněn s velkým přehledem a jen po její důsledné prověrce na mnohých cvičeních a v různých podmínkách situace.

To svědčí o tom, že k zabezpečení včasného řešení hlavních úkolů pro ozbrojené síly je třeba u vyšších štábů (správ) vytvořit speciální orgán (oddělení, skupinu) aerizace, který by se znalostí podstaty problému na základě promyšlených plánů důsledně řídil rozpracování a realizaci tohoto problému. Ve své práci se musí řídit podrobným programem rozpočítaným na 10 — 15 let. Takto bude zaručena perspektiva, plánovitost a zdar řešení tohoto úkolu.

Nejde o orgán v analogii s armádou USA, který se zabývá jen otázkami využití a rozvoje armádního letectva. Problémy aerizace se týkají ozbrojených sil vcelku a řeší se na základě dvou způsobů potřeby různých druhů ozbrojených sil cestou jejich odpovídající reorganizace a technického přizpůsobení a také různého využití letounů. Proto tyto orgány aerizace je třeba organizovat ze specialistů různé odbornosti pod vedením představitelů příslušného druhu ozbrojených sil.

Domníváme se, že praktickým řešením problematiky aerizace je v zásadě běžící rekonstrukce ozbrojených sil. Dojde ke kvalitativní změně v materiální bázi války.

Síla zákonitosti, podmíněná dialektikou rozvoje prostředků a způsobů ozbrojeného zápasu — kvalitativně novou materiální bází války, musí odpovídat i nové teorii vedení operací. Rozpracování této teorie je ještě velkým problémem.

Jedním ze základních způsobů ničení nepřítel na válečném v jaderné válce je současné zničení jeho vojenského a ekonomického potenciálu jadernými zbraněmi s následujícím rozhodným útokem pozemních vojsk s cílem dokončit zničení nepřítel, ovládnout hlavní prostory nepřátelského území a zbavit ho schopnosti organizovaného odporu.

Mají naše pozemní vojska všechny nezbytné prostředky k nejrychlejšímu využití výsledků jaderných úderů, jsou schopny rychle se přesunovat a manérovat v podmínkách náhle se měnící a dynamické situace jaderné války? Pozemní vojska v důsledku jejich vybavení soudobou technikou mají kvalitativně nové složení. Ovšem v současné době existuje určitý rozpor mezi možnostmi jaderných zbraní ničit objekty různého významu v celé hloubce válečného a mezi možnostmi po-

zemních vojsk včas využít výsledků těchto úderů. To je charakteristické jak pro strategické, tak i pro operační měřítko bojové činnosti.

Naše zcela motorizované vševojskové a tankové armády mohou útočit tempem 57—70 km denně, a to v podmínkách, kdy hloubka ničení jadernými zbraněmi frontu dosahuje 300 km i více. Je zřejmé, že výsledků úderů nejdříve mohou využít výsadkové vojska. Množství takových výsadků je však velmi omezené, protože organizace a všestranné zabezpečení jejich činnosti je velmi složité.

Proto vzniká nutnost vyvíjet zásadně nové bojové prostředky, schopné odstranit vzniklé rozpory mezi růstem vzdálenosti ničení a silou jaderných prostředků a mezi nedostatečně vysokou pohyblivostí pozemních vojsk.

Na cvičení DNĚPR byla již zřejmá ten-

dence řešení tohoto rozporu. Získali jsme zkušenosti z hromadného použití vrtulníků k přepravě vojsk, výzbroje a prostředků palebné podpory. Na pořad dne se tak dostává problém vybudovat aeromobilní vojska jako nový druh pozemních vojsk našich ozbrojených sil. Vybudování takového vojska umožní realizovat myšlenku o útoku ze vzduchu, umožní zvýšit manévrový a dynamický charakter soudobého vševojskového boje a operace a současně aktivně působit na nepřítele do celé hloubky válčiště. Aeromobilní vojsko by mohlo být organizováno v divizích v sestavě vševojskových a tankových armád, nebo v armádách a samostatných divizích v sestavě frontů, nebo v armádách podřízených hlavnímu velení.

Jaké úkoly mohou plnit tato vojska?

Aeromobilní divize v sestavě vševojskové nebo tankové armády může např. vést úspěšnou bojovou činnost ke zničení prostředků jaderného napadení v celé hloubce operační sestavy polní armády nepřítele, dokončit zničení divizí druhého sledu polní armády nebo armádního sboru a izolovat první sled od přicházejících záloh z hloubky, tzn. současně s motostřeleckými a tankovými divizemi ničit obnovená uskupení nepřítele po jaderném napadení v hloubce obrany a zbavit je tak možnosti přispět k narůstání úsilí. Při činnosti v taktické a operační hloubce mohou aeromobilní vojska ničit místa velení divizí, sborů, polní armády nepřítele a zcela dezorganizovat jejich týl.

Rozvíjí-li vševojsková armáda útok, aeromobilní divizi může celkem úspěšně použít k obsazení předmostí na vodních překážkách, velkých komunikačních uzlů a jiných důležitých prostorů v hloubce nepřátelského území, dále k překonávání pásem jaderných zátarasů, pásem radioaktivního zamoření, prostorů zničení, zátop, požárů atd.; to ve své podstatě přispěje k pronikavému zvýšení tempa útoku.

Jedním z nejdůležitějších úkolů aeromobilní divize může být zničení nepřátelské zálohy na přesunu, zvláště tanková uskupení, a zmařit jejich použití v protiúderech.

Ve Velké vlastenecké válce způsobilo těžké ztráty tankovým vojskům nepřítele naše bitevní letectvo. V soudobých podmínkách bojové letouny pěchoty, vyzbrojené protitankovými řízenými střelami, můžeme použít k tomuto úkolu s rozhodně větším účinkem. Není vyloučeno, že aeromobilní útvary se stanou jedním ze základních prostředků boje s tankovými uskupeními nepřítele jak v útoku, tak i v obraně.

Větší perspektivy použití budou mít pravděpodobně aeromobilní armády. Po rychlém překonání rozsáhlých prostorů radioaktivního zamoření velkých lesních masivů, rozbahněných a zatopených pásem mohou v zápětí po jaderných úderech frontu a po úderech strategických sil během krátké doby přenést bojovou činnost do hloubky nepřátelského území a působit ve značně hlubokém odtržení od vševojskových a tankových svazů, které útočí po zemi.

V těsné součinnosti s velkými vzdušnými výsadbami aeromobilní svazky mohou za několik hodin po jaderných úderech ovládnout nejdůležitější objekty operačního a operačně strategického významu, které jsou v hloubce 500–700 km od čáry dotyku.

Na některých válčištích — kde jsou velké hornaté a pouštní prostory, tajkové prostory, stepi s nedostatkem vody — aeromobilní vojska budou mít ještě větší možnost použití. Např. na Dálném východě — na válčišti s ohromnými vzdálenostmi o několika tisících kilometrech, bez rozvinuté komunikační sítě, která umožňuje uskutečnit široký manévr vševojskovými a tankovými armádami — budou aeromobilní vojska nenahraditelná jak pro útočnou, tak i pro obrannou činnost, dále k rychlému přenesení úsilí z jedné operační směru na druhé. V horských prostorech, bez ohledu na komunikace, aeromobilní vojska můžeme úspěšně použít k obsazení průsmyků, přechodů, k hlubokým obchvatům vojsk v obraně a k úderům do jejich boků a týlu, tzn. plnit ty úkoly, které jsme dříve ukládali horským střeleckým svazkům a útvarům.

Aeromobilní vojska, která působí na bojových letounech, můžeme účinně používat v operacích bezjaderného období války. Přitom způsoby jejich činnosti budou jiné. Přispějí k tomu, že operace pozemních vojsk budou mít větší rozmach, budou dynamické a budou mít rychlý průběh a manévrový charakter.

Abyste aeromobilní vojska mohla splnit všechny uvedené úkoly, musí mít ve výzbroji technicky spolehlivé a dobře vyzbrojené bojové letouny. Požadavky na ně jsou mnohostranné, proto uvedeme jen dva z nich: vysoká explozační spolehlivost k zabezpečení bojového použití těchto letounů bez ošetřování ve stálých zařízeních na dlouhou dobu a odolnost v průběhu bojové činnosti.

První požadavek je velmi důležitý zejména proto, že ve frontové útočné operaci, která podle dnešních představ bude trvat 14 dní, aeromobilní vojska budou nepřetržitě bojovat v týlu nepřítele v odtržení od týlových základů. Čas, místo, ani

podmínky pro jejich ošetřování ve stálých zařízeních, nebudou.

Svůj význam má i požadavek zvýšení odolnosti bojových letounů. Poměrně malá zranitelnost dopravních vrtulníků, které používají Američané ve Vietnamu, vzhledem ke speciálním podmínkám a zvláště, nostem ve složení bojujících stran, nemůže být přesvědčivým důkazem jejich bojové schopnosti. Konečnou odpověď na tuto otázku můžeme dát až po vzniku vývojového typu a po srovnání jeho bojových vlastností s možnostmi různých prostředků ničení.

Pancéřování letounů (je zcela možné a zdůrazňované jako jeden ze základních požadavků) do jisté míry zabezpečuje odolnost proti pěchotním zbraním a velkorázním kulometům. Největším nebezpečím pro vojenské bojové letouny budou bezesporu PL prostředky. Je také zřejmé, že určitý počet letounů bude zničen. Ovšem s využitím manévru ve výšce letu a po frontě letouny se mohou přiblížit k zemi a vyjít z prostoru přímého zjištění radiolokačních prostředků. To ztíží nepříteli použít PL rakety.

Někteří čtenáři se mohou zeptat, jak bojovat s raketami typu „Red eye“. Je jasné, že budou-li vojska vyzbrojena těmito raketami a budou je používat aniž bychom s nimi bojovali, ztráty mohou být

velké. Bude-li ovšem nepřítel „přibít“ k zemi hromadnou palbou z bojových letounů, pak účinnost těchto PL prostředků může prudce klesnout. Posádka vojenského letounu chráněna pancířem bude tak ve výhodnější situaci ve srovnání s nekrytými rozmístěnou živou silou nepřítel.

Činnost vojenských bojových letounů bude nejučinnější při jejich hromadném použití. Mohutná výzbroj, která je schopna ničit pozemní cíle na velkou vzdálenost, dále dostatečně vysoká rychlost a manévrovost, to jsou vlastnosti, které jim umožňují aktivně bojovat s PL prostředky nepřítel.

Nemalý význam ke zvýšení odolnosti má použití různých způsobů činnosti vojenských letounů. Mohou např. vést úspěšně palbu na pozemní cíle včetně PL prostředků a přitom působit nad vlastním územím nebo nad terénem neobsazeným nepřitelem (prostory s vysokou úrovní radiace, lesní masívy, rozbahněné úseky atd.). V takovém případě se podstatně sníží počet prostředků, které proti nim mohou působit, a letouny za letu nad těmito prostory mohou zasadit ničivé údery do boků a týlu nepřátelského uskupení.

Vznik aeromobilních vojsk, která působí na vojenských bojových letounech je jednou z reálných cest při zvyšování pohyblivosti pozemních vojsk.



Výrazem společných třídních zájmů s ostatními socialistickými zeměmi je naše členství ve Varšavské smlouvě, které má rozhodující význam pro bezpečnost Československa a dává jistotu jeho dalšímu socialistickému rozvoji. Budeme proto nadále upevňovat bojovou družbu s ostatními armádami Varšavské smlouvy, budeme se ještě usilovněji učit leninským principům výchovy a výcviku od naší osvoboditelky a učitelky, slavné Sovětské armády.

(Z projevu ministra národní obrany na XIV. sjezdu KSČ)